

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТИСТИКА СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ ТА ЯПОНІЇ

Останніми роками відбувається глобалізація та інтеграція соціокультурного розвитку та освітньої системи, які змогли внести зміни й до реформування вищої освіти, аби удосконалити процес здобуття необхідних знань, для отримання бажаної професії. З часом ми ознайомлюємося та практикуємо досвід інших країн, паралельно створюючи власні теоретичні та практичні надбання. На сьогодні ж є проблематичним підхід до підготовки спеціалістів та фінансування на низькому рівні, що в свою чергу спричиняє поступову невідповідність Європейському стандарту.

Метою даної статті є порівняння систем вищої освіти України та Японії.

Дослідженням встановлено, що вища освіта – це рівень знань, набутий у вищих навчальних закладах. Вона обумовлюється багатьма аспектами: культурним простором, географічним розташуванням, кліматичними особливостями, історією розвитку.

Наприклад, Україна – це країна, що розташована у Східній Європі, у південно-західній частині Східноєвропейської рівнини [1]. Її столицею є Київ, площа становить 603 628 км², а населення складає 42 965 105 осіб, на які налічується 664 закладів I – II рівнів та 315 закладів III – IV рівнів акредитації.

На відміну від України, Японія – це країна, що розташована у Східній Азії у південно-західній частині Тихого океану [2]. Її столицею є Токіо, площа становить 377 944 км², а населення складає 126 434 964 особи, на таку кількість людей є лише 600 університетів.

Тож перейдемо до розгляду системи вищої освіти України, розробленої згідно її законодавства.

Відповідно до статусу вищих навчальних закладів (ВНЗ) виокремлюють:

- неповну вищу освіту забезпечують технікуми (2– 3 роки навчання);
- базову вищу освіту забезпечують коледжі (4 роки навчання);
- повну вищу освіту забезпечують: університети, консерваторії, академії, інститути (1 – 1,5 роки – спеціаліст, 1 – 2 роки – магістр).

Звернемо Вашу увагу на те, що уявлення про вищу освіту в Японії відрізняється від нашого. Там до ВНЗ належать університети, коледжі з чотирирічним, медичні коледжі з шестирічним, молодші коледжі з дворічним навчанням і спеціалізовані училища, тобто технічні коледжі з п'ятирічним терміном здобуття освіти. Але насправді, до ВНЗ вони відносять лише університети.

Щодо наукових ступенів в Україні: перший – бакалавр – 4 роки (окрім медицини, права та деяких інших); другий – магістр – ще 1 – 2 роки; третій – аспірантура і підготовка до докторської дисертації – 3 – 5 років. Ще, окрім попередньо перерахованих, є молодший спеціаліст, спеціаліст, магістр, доктор наук і доктор філософії.

Японія не має суттєвої різниці від наукових ступенів в Україні. Найбільшою відмінністю є те, що докторантура триває 5 – 6 років, окрім цього потрібно набрати 30 тань (таньї – кредити), написати дисертацію та скласти іспити.

Не менш важливим є відбір студентів до ВНЗ, але різниця між порівнюваними країнами є не суттєвою.

Наприклад, в Україні для вступу до ВНЗ потрібно мати: а) сертифікат зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО); б) атестат про середню освіту; в) диплом бакалавра (для магістратури). Якщо ж говорити про Японію, то відмінністю є лише відсутність сертифіката ЗНО.

Наступною і не менш цікавою відмінністю є академічний рік студентів.

Україна ж починає свій навчальний рік у вересні і закінчує його в червні. Навчальний рік за денною формою навчання становить 52 тижні, з яких навчальний процес з яких займає 35 тижнів (18 тижнів осінній та весняний – 17), 11 тижнів канікул влітку та двох тижнів – взимку.

В Японії, як і в Україні, також 35 учбових тижнів, але, на відміну від інших країн, там починають навчатися з квітня і закінчують у березні. Академічний рік складається з трьох триместрів та літніх канікул.

Аналіз системи оцінювання є ідентичним як в Україні, так і в Японії. Для того, щоб успішно закінчити семестр необхідно успішно скласти іспити і заліки. Оцінювання в Україні є наступним: А (90 – 100) – відмінно – 5, В (82 – 89) – добре – 4, С (75 – 81) – добре – 4, D (67 – 74) – задовільно – 3, E (60 – 66) – задовільно – 3, FX (35 – 59) – незадовільно з правом перездачі, F (0 – 34) – незадовільно без права перездачі.

Не менш важливим аспектом при виборі ВНЗ є вартість навчання за рік. (для розуміння дані подані у гривні) в Україні ця сума становить від 8 тисяч до 25 тисяч, в Японії від 70 тисяч до 166 тисяч.

Отже, можемо зробити висновок, що при порівнянні систем вищої освіти України і Японії основними відмінностями є уявлення та розуміння рівнів акредитації, оплата за навчання та початок навчального, а оцінювання та набір вступних документів є ідентичним. Також додамо, що необхідною умовою для вище перерахованих країн є підвищення якості підготовки фахівців, шляхом розширення вже існуючих напрямків, часткової переорієнтації спеціальностей на державні потреби, запровадження інноваційно-комунікаційних технологій, більш суттєвої практичної бази студентів.

Список використаної літератури

1. Грищенко, І. М. Характерні особливості розвитку освіти в Японії / І. М. Грищенко // Трибуна. – 2009. – № 11/12. – С. 28–29.
2. Додаток „Огляд систем вищої освіти країн ОЕСР » бюлетеня «Новини ОЕСР: освіта, наука, нова економіка». Центр ОЕСР — ВШЕ, 2004. - № 7.
3. Україна. [Електронний ресурс]. – Доступ з <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0>.
4. Кремень, В.Г. Вища освіта в Україні і Болонський процес /Навчальний посібник. - К.: Освіта, 2004. - 384 с.
5. Японія. [Електронний ресурс]. – Доступ з <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%AF%D0%BF%D0%BE%D0%BD%D1%96%D1%8F>